

Půvab české digitalizace

27. dubna 2007, Lidové noviny

KOMENTÁŘ Miloš Čermák

Dnešní stav na trhu vyhovuje dvěma nejsilnějším televizím. Pomůžou jim ho politici prodloužit?

Kčemu má Nova generálního ředitele, když je známo, že o všem důležitém rozhoduje v téhle televizi už delší dobu rumunský manažer Adrian Sarbu? Teď jsme se to konečně dozvěděli. Nova má Petra Dvořáka proto, aby se scházel s politiky.

Naposledy s předsedou ČSSD Paroubkem a šéfem poslaneckého klubu téže strany Michalem Haškem. Jak zjistil reportér zpravodajského portálu iDnes, tito tři muži společně ve středu posnídali v hotelu Intercontinental. Pikantnost této zprávy dodává fakt, že předseda ČSSD schůzku novinářům nejprve popřel.

Z toho je jasné, že to nebyla schůzka ani zdvořilostní, ani formální. Předseda ČSSD rád demonstruje svůj vliv a s kýmkoliv důležitým se sejde, tak o tom s chutí novinářům vypráví. A že by Jiří Paroubek někdy přiznal, že něco neví nebo nezná? To tu také dlouho nebylo.

Takže když Jiří Paroubek v souvislosti se schůzkou s papírovým šéfem Novy říká, že nerozumí digitalizaci, znamená to jediné: že spolu mluvili o digitalizaci a že to nebylo nic pěkného.

Digitalizace je ošklivé slovo pro pokrok v televizním vysílání. Myšleno technicky, samozřejmě. Zjednodušeně řečeno jde o to, že se éter – rozparcelovaný nyní mezi několik velkých televizí v čele s Novou – nafoukne, takže se do něj najednou vejde televizí víc. Vyrostou nová konkurence, zvýší se počet programů a vysílat se bude ve vyšší kvalitě. Tedy samá pozitiva. Má to dva háčky.

Pro diváky ten, že budou muset investovat určitou sumu – pro někoho v podstatě zanedbatelnou, pro jiného možná významnou – do nového televizoru, případně digitálního přijímače.

Argumentem mnohých je, že některé sociální vrstvy si to nebudou moci dovolit. Protiargument zní, že televize byla vždycky zábavou, ne-li drogou chudých.

Stačí sledovat, kdo v trafikách utrácí nejvíc peněz za nejrůznější televizní programy či časopisy, případně na jakých domech či bytech můžeme vidět satelitní antény. Dá se tedy čekat, že právě ti sociálně nejslabší budou na digitalizaci připraveni první a nejlépe.

Pro provozovatele stávajících televizí je ten háček větší.

Doslova miliardový.

Protože počet diváků zůstane stejný, lze předpokládat, že se nezvětší ani objem peněz, které firmy proinzerují. A o ně se budou muset rozdělit s novou konkurencí. Není to málo. Jen loni činily čisté tržby Novy přes čtyři miliardy korun.

Půvab digitalizace je v tom, že o ní nerozhodují politici, ale ani majitelé televizí. Je to proces, který se nedá zastavit, tak jako se v minulosti třeba nedal zastavit úpadek vinylových desek a nástup cédéček. Digitalizace je zkrátka dalším vývojovým stupněm televizního vysílání – a dřív nebo později na ni dojde.

Digitální éter je větší než ten současný, ale ani ten není bezedný. V principu s ním tedy zachází stát stejně jako dosud. Je to takové rýžoviště, kam za úplatu a za určitých podmínek pouští omezený počet zlatokopů. Musí to proběhnout rychle, transparentně a nezpochybnitelně. A právě v tom český stát selhal. Měl za úkol dvě věci: kompenzovat stávající televize, které mají licence k analogovému vysílání na mnoho let dopředu, ale protože se analogově vysílat přestane, musí dostat odpovídající náhradu v digitální formě. Zbylý prostor v éteru měl stát nabídnout novým zajímavým projektům.

Obojí stát zpackal, a to tím nejméně vhodným způsobem. Nové licence rozdal, takže soukromé firmy začaly investovat a připravovat vysílání, a stávající vysílatele neuspokojil. Ti proto rozhodnutí úspěšně napadli u soudu. Digitalizace se zadrhla. Podle původního plánu jsme nyní už měli mít možnost nové programy sledovat. Ale to je v nedohlednu.

Není pochyb o tom, že tenhle stav vyhovuje současným dvěma nejsilnějším televizím, tedy Nově a Primě. Každý rok, kdy se o miliardy nemusejí dělit s konkurencí, je přece dobrý. Už se jim povedlo uhrát jeden rok, vypadá to ještě na další, nebo i dva.

Samozřejmě šéfové Novy i Primy vědí, že to je maximum možného a že digitalizace nakonec přijde. Proto teď nastal ve vyjednávání druhý krok. Na odborné konferenci minulý týden šéf Novy Petr Dvořák předložil představy, jaký kus digitálního éteru by Nova od státu mohla dostat. Že jsou to požadavky maximalistické a tedy i nesplnitelné, se shodla většina komentátorů. Ono to dává smysl: o takových požadavcích se dá dlouho vyjednávat a handrkovat, takže Nova získá další cenný čas. A o to přece jde.

Děsivá možnost

Schůzka s Paroubkem ovšem naznačuje děsivou možnost: Co když to Nova myslí vážně? Dvořák chtěl prý Paroubkovi své požadavky osobně přednést, protože se nezúčastnil zmíněné konference. To je hodně bláznivý argument: jakoby se předsedové jiných stran téhle konference zúčastnili. A jestli chtěl Paroubek znát podrobnosti, mohl se na ně zeptat účastníka Jandáka.

Digitalizace slibuje vnést do éteru kromě větší kvantity a kvality programů také pluralitu. Máloco je tak zkorumpované a propojené s politikou jako televizní trh. V Česku, kde ho ovládá veřejnoprávní televize (propojená s politiky) a dva silné soukromé subjekty (rovněž se špatnou pověstí, vzpomeňme na údajné pakty Železného a Klause) a kde se nikdy moc neprosadily kabelové televize, to platí dvojnásob.

Nova si chce zcela legitimně udržet své dominantní postavení. Ale to znamená pokračování politicky i jinak zkorumpovaného prostředí. Že Nova se svým lobbingem začala u Paroubka, má svou logiku. Ale nesmí jí to projít.

Říká-li Paroubek v souvislosti se schůzkou s šéfem Novy, že nerozumí digitalizaci, znamená to, že spolu mluvili o digitalizaci a že to nebylo nic pěkného.